

Klimat- och miljödepartementet

Diarienummer: KN2024/02249

2025-02-14

ElektronikBranschens remissvar om Reformering av avfallslagstiftningen för ökad materialåtervinning och för mer cirkulär ekonomi (KN2024/02249)

Om ElektronikBranschen

ElektronikBranschen företräder hela branschen inom konsumentelektronik, från leverantör till distributör och slutligen handlare. Våra medlemsföretag lever på en marknad med stark global konkurrens i alla led. Som medlemsorganisation arbetar vi tillsammans för att stärka branschen och minska dess påverkan på miljö och klimat. ElektronikBranschen är en av ägarna till producentansvarsorganisationen El-Kretsen.

ElektronikBranschens sammanfattade bedömning

ElektronikBranschen delar ambitionen att skapa en mer resurseffektiv och cirkulär ekonomi. Vi välkomnar regeringens förslag till en reformerad och moderniserad avfallslagstiftning som syftar till att förebygga avfall och öka materialåtervinningen, med nedan medskick för en avfallslagstiftning som både ökar materialåtervinningen och skapar en rättvis och effektiv marknad för alla aktörer.

Bristande tillsyn och osund konkurrens: Det är avgörande att Naturvårdsverket ges tydliga direktiv och riktade resurser för att aktivt kunna bedriva tillsyn. Vidare bör inte internationella e-handelsplattformar och andra oseriösa aktörer ges konkurrensfördelar genom bristande avgiftsbetalning.

- Naturvårdsverket måste få tydliga direktiv och resurser för att genomföra effektiv tillsyn och att se till att alla aktörer bidrar enligt producentansvaret.
- Vi välkomnar att Tullverket har intensifierat sitt arbete mot utförsel av miljöfarligt avfall, där bland annat elektronikavfall ingår. Men arbetet måste dock skalas upp

och därför bör regeringen tillföra mer resurser till myndigheten öronmärkt för tillsyn.

- Tillsyn och sanktioner måste skärpas på alla plan för aktörer som undandrar sig sitt ansvar. Tillsyns- och prövningsavgifterna måste spegla vad det verkligen kostar att utföra dem, inte finansiera andra delar av myndigheters arbete. Det är också problematiskt att de som betalar avgifter, också finansierar tillsyn av de som inte undandrar sig ansvar och inte betalar alls.
- Elektronikbranschen ställer sig positivt till förslaget om att länsstyrelsen ska kunna besluta att en verksamhet själv ska hantera sitt avfall och att beslutet kan vara giltig i flera kommuner inom samma län. Detta förenklar den administrativa processen.

Materialåtervinning och cirkulära flöden: ElektronikBranschen betonar vikten av rena materialflöden och att fokus bör ligga på att först rensa kretsloppet innan krav på återvinning skärps. Produkter med exempelvis falska CE-märkningar och höga halter tungmetaller får inte bli en del av cirkulära flöden.

- Produkter som importeras med falska CE-märkningar kan innehålla farliga ämnen som tungmetaller och farliga kemikalier och försvårar därmed materialåtervinning.
- ElektronikBranschen ser ett behov av förtydligande kring ansvaret för hållbar hantering av plast och metaller i elektronikprodukter.

Statistik och beräkningsmetoder: Vi ser en problematik i att elektroniskt avfall blandas ihop med kommunalt avfall i promemorian utan att kommenteras, vilket ger en missvisande bild av elektronikåtervinningens effektivitet. Den nuvarande beräkningsmetoden bör också ses över.

- Statistik gällande elektronikåtervinning bör redovisas separat för att tydligt visa återvinningsgraden för elektronik. När den okommenterad buntas ihop med kommunalt avfall ges en missvisande bild av elektronikåtervinningen, vilket är vilseledande gällande dess effektivitet.
- Beräkningsmodellerna gällande återvinningsmål bör ses över på EU-nivå, så att de inte missgynnar länder med hög återanvändning. Att basera insamlingsmål enligt treårsregeln är kontraproduktivt ur hållbarhetssynpunkt, eftersom det betyder att ju fler batterier vi samlar in, desto bättre rankas vi, trots att det borde vara bättre att batterierna lever så länge som möjligt i stället. Produkter med lång livslängd "förstör" därför möjligheten att nå bra insamling, vilket vi ses som mycket problematiskt.

Konkurrensneutralitet och harmonisering inom EU: Vi välkomnar att regeringen har tagit till sig näringslivets önskemål om att inte överreglera eller införa särlösningar i svensk lagstiftning, utan ligga på den nivå EU-lagstiftningen föreslår, då detta skapar en snedvriden konkurrens och

därmed hämmar svenska företags tillväxtmöjligheter., Särregler medför också onödiga hinder för importörer och producenter vilket leder till ännu högre grad av administration.

- Alla aktörer som sätter produkter på den svenska marknaden ska omfattas av samma regler och kostnadsfördelning. Detta gäller särskilt för importörer och e-handelsaktörer som i dagsläget kan undkomma avgifter.
- Sverige bör undvika att införa särregler som inte finns i övriga EU. Nationella regler som avviker från EU-lagstiftningen skapar osäkerhet och extra kostnader för producenter och importörer. Harmonisering på EU-nivå är avgörande för en effektiv cirkulär ekonomi.
- Det hänvisas till den svenska batteriförordningen i promemorian. Denna förordning har dock föreslagits att sluta gälla från och 18 augusti i år.
- Vi anser förslaget om att varje kommun ska tillhandahålla insamlingssystem för återanvändning av produkter från hushållen är välkommet. Men menar, i likhet med vår producentansvarsorganisation, att avfall som faller under producentansvar, bör lämnas över till producentansvarsorganisationerna för hantering, särskilt vad gäller elektrisk och elektronisk utrustning.

Pernilla Enebrink
ElektronikBranschen